

LEHDISTÖTIEDOTE nro 188/22

Luxemburgissa 22.11.2022

Unionin tuomioistuimen tuomio yhdistetyissä asioissa C-37/20 | Luxembourg Business Registers ja C-601/20 | Sovim

Rahanpesudirektiivi: säännös, jonka mukaan jäsenvaltioiden alueelle perustettujen yhtiöiden tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot ovat kaikissa tapauksissa suuren yleisön saatavilla, on pätemätön

Kyseisestä toimenpiteestä aiheutuva puuttuminen perusoikeuskirjassa taattuihin oikeuksiin ei rajoitu täysin välttämättömään, eikä se ole oikeassa suhteessa sillä tavoiteltuun päämäärään nähden

Rahanpesudirektiivin¹ nojalla vuonna 2019 annetulla Luxemburgin lailla² perustettiin tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien rekisteri. Laissa säädetään, että rekisteriin on merkittävä ja siinä on säilytettävä useita tietoja rekisteröityjen yhteisöjen tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista. Suurella yleisöllä on pääsy osaan näistä tiedoista etenkin internetin kautta. Laissa säädetään myös tosiasiallisella omistajalla ja edunsaajalla olevasta mahdollisuudesta pyytää Luxembourg Business Registersiä (LBR), joka on rekisterin ylläpitäjä, rajoittamaan tällaisiin tietoihin pääsyä tietyissä tapauksissa.

Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Luxemburgin piirituomioistuin, Luxemburg) käsiteltäväksi on saatettu tässä yhteydessä kaksi kannetta, joiden nostajina ovat eräs luxemburgilainen yhtiö ja tällaisen yhtiön tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja, jotka ovat pyytäneet tuloksetta LBR:ää rajoittamaan suuren yleisön pääsyä niitä koskeviin tietoihin. Koska kyseinen piirituomioistuin katsoo, että tällaisten tietojen julkistaminen voi aiheuttaa kohtuuttoman riskin siitä, että asianomaisten tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien perusoikeuksia loukataan, se on esittänyt unionin tuomioistuimelle useita ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskevat rahanpesudirektiivin tiettyjen säännösten tulkintaa ja niiden pätevyyttä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) valossa.

Unionin tuomioistuin toteaa tänään suuressa jaostossa antamassaan tuomiossa, että rahanpesudirektiivin säännös, jossa säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden alueelle perustettujen yhtiöiden ja muiden oikeushenkilöiden tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot **ovat kaikissa tapauksissa suuren yleisön saatavilla**, on perusoikeuskirjan kannalta **pätemätön**.

Unionin tuomioistuimen mukaan suuren yleisön pääsy tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeviin tietoihin merkitsee **vakavaa puuttumista** perusoikeuskirjan 7 artiklassa vahvistettua **yksityiselämän kunnioittamista** ja perusoikeuskirjan 8 artiklassa vahvistettua **henkilötietojen suojaa** koskeviin **perusoikeuksiin**. Julkistettujen

¹ Rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta 20.5.2015 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849 (EUVL 2015, L 141, s. 73), sellaisena kuin se on muutettuna 30.5.2018 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2018/843 (EUVL 2018, L 156, s. 43).

² Tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien rekisterin perustamisesta 13.1.2019 annettu laki (Mémorial A 15).

tietojen avulla näet mahdollisesti rajoittamaton henkilömäärä voi saada tietoja tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan etenkin aineellisesta tilanteesta ja finanssitilanteesta. Niitä seurauksia, joita rekisteröidyille voi aiheutua heidän henkilötietojensa mahdollisesta väärinkäytöstä, pahentaa lisäksi se, että kun nämä tiedot on kerran saatettu suuren yleisön saataville, niihin voidaan tutustua vapaasti ja niitä voidaan myös säilyttää ja levittää.

Unionin tuomioistuin huomauttaa kuitenkin, että unionin lainsäätäjä pyrkii kyseessä olevalla toimenpiteellä torjumaan rahanpesua ja terrorismin rahoitusta luomalla laajemman avoimuuden avulla ympäristön, jota epätodennäköisemmin käytetään näihin tarkoituksiin. Se katsoo, että lainsäätäjä pyrkii näin **yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen**, jolla voidaan oikeuttaa vakavatkin puuttumiset perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettuihin perusoikeuksiin, ja että suuren yleisön pääsillä tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeviin tietoihin **voidaan edistää tämän tavoitteen saavuttamista**.

Unionin tuomioistuin toteaa kuitenkin, että tästä toimenpiteestä aiheutuva puuttuminen **ei rajoitu täysin välttämättömään eikä se ole oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään**. Sen lisäksi, että kyseessä olevissa säännöksissä sallitaan sellaisten tietojen saattaminen yleisön saataville, joita ei ole riittävästi määritelty ja jotka eivät ole yksilöitävissä, rahanpesudirektiivillä käyttöön otettu järjestelmä merkitsee **huomattavasti vakavampaa** perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa taattujen perusoikeuksien loukkausta kuin aikaisempi järjestelmä (jossa säädettiin paitsi toimivaltaisten viranomaisten ja tiettyjen tahojen myös sellaisten henkilöiden tai järjestöjen pääsystä tietoihin, jotka pystyivät osoittamaan tietojen koskevan niiden oikeutettua etua), **eikä tätä vakavampaa loukkausta ole kompensoitu** uudesta järjestelmästä vanhaan järjestelmään verrattuna **mahdollisesti saatavilla eduilla** rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan osalta. Etenkään se, että on mahdollisesti **vaikea määrittää** tarkasti niitä tilanteita ja edellytyksiä, joiden toteutuessa on kyse tällaisesta **oikeutetusta edusta**, mihin komissio on vedonnut, **ei voi oikeuttaa** sitä, että unionin lainsäätäjä säätää suuren yleisön pääsystä kysymyksessä oleviin tietoihin. Unionin tuomioistuin toteaa vielä, että valinnaiset säännökset, joiden nojalla jäsenvaltiot voivat **asettaa tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot saataville siten, että ehtona on sähköinen kirjautuminen**, ja **säätää** poikkeustapauksissa **poikkeuksista**, jotka koskevat **suuren yleisön pääsyä näihin tietoihin, eivät** sinällään **ole omiaan osoittamaan, että** tavoiteltu yleisen edun mukainen päämäärä sekä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistetut perusoikeudet **ovat keskenään harmonisessa tasapainossa**, tai että **on olemassa riittävät takeet**, joiden avulla rekisteröidyt voivat suojata tehokkaasti henkilötietojensa väärinkäytön vaaroilta.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla [Europe by Satellite](#) ☎ +32 2 2964106

Pysykää kuulolla!

